

Rhododendron adenogynum

Rhododendron adenogynum Diels 1912
(*R. adenophorum* Balf.f. & W. W. Sm.)

alasuku *Hymenanthes*
sektio *Hymenanthes*
alasektio *Taliensia*

© O. Jussila

Ainavihanta 1.3-4 m korkea ja lähes yhtä leveä pensas, usein korkeuttaan leveämpi. Oksat harmaan ruskeat, karheat.

Lehdet soikeat, suippokärkiset, pituudeltaan 6-11 cm ja leveydeltään 2-4 cm, päältä tummanvihreät ja kiiltävät, alta paksun, villamaisen nukan peittämät. Nukka on uusissa lehdistä keltainen ja tummuu myöhemmin okran väriseksi. Lehdet säilyvät 2-4 vuotta.

Kukinto harva, 4-12 -kukkainen, kukat 3-4.5 cm halkaisijaltaan, avoimen kellomaisia. Kukinta toukokuussa. Kukkien väri valkoisesta violetin ja vaaleanpunaisen eri sävyihin.

Kotimaa: Kiinan maakunnat Yunnan, Sichuan ja Tiibet 3000-4300 m mpy

Kestävyys: Englanti H5, Saksa Winterschutz !, USA H2= -26°C (Leach), Ruotsi III, (Suomi 1a-?), pakkaskestävyys eri lähteiden mukaan -22 – -27 °C.

Luontaisena *adenogynum* viihtyy jyrkillä, kivikkoisilla rinteillä usein metsänrajan yläpuolella, mutta myös seka- ja havumetsissä. Viihtyy jopa kalkkimailloilla ja pensastoissa muodostaen laajoja yhtenäisiä kasvustoja. Avoimella paikalla tiheä ja hyvin hidaskasvuinen.

Taliensia-jakson kasvit ovat kuuluisia hidaskasvuisuudestaan ja siitä että niiden kukintaa saa odottaa vuosikymmeniä. Ne eivät koskaan ole kovin runsaasti kukkivia. *Adenogynum* on *Taliesia*-jakson poikkeus, joka vahvistaa säännön. Tosin sekin on hidaskasvuinen ja kukinnan alkua voi joutua odottelemaan jokusen vuoden, mutta se on kuitenkin vauhtiin päästyään *Taliensia*-jakson varmimpia kukkijoita. Sen kukinta alkaa aikaisin, ja Suomessakin se voi kukkia jo toukokuun alkupuolella. Aikaisen kukinnan vuoksi *adenogynumille* on syytä valita keväthalloilta suojattu paikka.

Kukinnaltaan erikoisen kauniita yksilöitä on valittu maailmalla viljelyyn, kuten esimerkiksi 'Kirsty', palkintoja saanut purppuranpunainen muoto. *Adenogynumia* ei ole kuitenkaan paljon käytetty jalostustyössä. Se ei varmastikaan johdu kasvin huonoista ominaisuuksista, vaan ehkä pikemminkin huonosta saatavuudesta. *Adenogynumia* ei juuri ole tarjolla markkinoilla. Pääsyy lienee sen toivottoman hidas alkukasvatus. Myyntikuntoisen taimen kasvattaminen siemenestä tai pistokkaasta vie varmasti ainakin viisi vuotta, joten on ymmärrettävää, ettei laji juuri taimistoja kiinnosta.

Suomessa *adenogynum* on viihtynyt jo vuosia ainakin Ruissalossa, jossa se on kukkinut viime vuosina huolimatta vaikeista kevättalvista, jotka ovat koituneet kohtalokkaaksi monelle kestävänsäkin pidetylle lajille. *Taliensia*-jakson kasvit ovat hyvin kauniita, vaikkeivat kukkisikaan. Kukintaahan kestää parhaimmillaankin vain muutama viikko,

adenogynumia ei tarvitse hävetä muinakaan aikoina. Lehtien alapuolen kellertävä nukka on varsin näyttävää, ja lehtien yläpinta näyttää aivan kiilloitetulta. Kasvin kestävyiden rajat eivät ole Turun seudulla tulleet vastaan, pihallani Naantalissa *adenogynum* selvisi täysin avoimella paikalla ilman suojausta viime talvenkin hyvin. Olisiko tässä kasvi jolla on mahdollisuuksia suomalaisessa puutarhassa? Ainakin "lajifriikin" puutarhaan se kuuluu kunniapaikalle.

© Osmo Jussila, RHODODENDRON-KERHON KERÄILYKANSIO 3-98